

Martinus van Reahûs

Informatieboekje bij een rondgang door de kerk

Bronnen: “Het geheim van de oude Pôle” door M.H. de Vries

Inventarisatierapport: Stichting Kerkelijk Kunstbezit

Samenstelling: Karel Andringa

Onze locatie vormt sinds 2014 samen met de locatie Sneek, Heeg en Blauwhuis de :
Sint Antonius van Paduaparochie.

De geschiedenis van onze locatie gaat terug naar 1620, toen naar aanleiding van de Reformatie, rond Oosterend een Katholieke Statie ontstond die bijeenkwam in huize “Slippens”. Deze gemeenschap vond in 1672 een “vast” onderkomen in de Bonga State tussen Oosterend en Reahûs. In 1707 vestigden zij zich in het huis van Albert Martens bij het buurtschap Slyp (de oude Pôle), ten zuiden van de huidige dorpskern van Reahûs,. Dit huis werd daarna verbouwd tot schuilkerk en pastorie. Het gebouw kreeg rode dakpannen en werd daarom het “Rood-huis” genoemd. Dit “Rode huis” lag vlak bij de Franekervaart en de Slachtedyk, een van de oudste dijkcomplexen van Fryslân. In 1762 werd op dezelfde plaats een klein kerkje gebouwd. Deze kerk kreeg in 1855 , na het herstel van de bisschoppelijke hiërarchie in Nederland, een nieuwe kruiswegstatie en een nieuw altaarstuk vervaardigd door Otto de Boer en werd officieel tot parochie verheven.

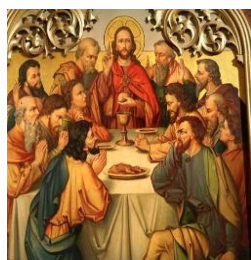
In 1883 besloot het kerkbestuur een nieuwe grotere kerk te bouwen, maar op een andere plaats. Men kocht 5 ha. grond aan de Slachtedyk van het Oud Burger Weeshuis uit Sneek onder de voorwaarde dat de bebouwing op de Slyp zou worden afgebroken en weer grasland zou worden. Architect Tepe kreeg de opdracht een kerk te ontwerpen. Hij bedacht een sobere maar robuuste neogotische kerk, die steunt op twaalf pilaren als symbool voor de twaalf apostelen. Het gaat om een zogenaamde hallenkerk, dat wil zeggen dat de drie schepen van binnen (bijna) even hoog zijn. Dit type komt in Friesland verder niet voor. Het hele interieur is met gemetselde kruisribgewelven overdekt. Tepe gaf het gebouw een monumentaal silhouet, zichtbaar vanuit de verre omgeving. De naam “Roodhuis” werd verbonden aan de nieuwe buurtschap die daar rond de kerk in aanbouw ontstond.

Deze foto is genomen vanaf “de oud Pôle” , de plek waar de voormalige schuilkerk stond.

Het altaar : Het hoofdaltaar bestaat uit vier panelen. Van links naar rechts zien we : Het Bijbelverhaal van de bruiloft van Kana, (Joh 2,1-11) het verhaal van de Emmaüsgangers, (Lucas 24,13) het verhaal van de Samaritaanse vrouw (Joh 4, 6-26) en de verbeelding van het laatste avondmaal.(Lucas 14, 14-23)

Het onder-paneel van het altaar toont ons twee fragmenten uit het oude testament:

Melchisedek brengt Abraham brood en wijn.
(Gen: 14)

Abraham wordt door God op de proef gesteld als hij zijn zoon Isaak moet offeren. (Gen: 7)

Preekstoel

De neogotische preekstoel dateert uit 1901. Op de vier panelen zijn bisschoppen afgebeeld die veel hebben betekend voor de kerstening van ons land. De bisschop met het zwaard is de H. Bonifatius. De bisschop met in zijn rechterhand een kerkgebouw is de H. Willibrordus. De bisschop met de kromstaf is de H. Augustinus en de bisschop afgebeeld met gans en staf is de H. Martinus, patroon van onze locatie.

Het orgel

Het orgel is gebouwd door de gebroeders Adema uit Leeuwarden. Het is op 22 november 1928, tijdens het feest van de Heilige Cécilia, patrones van de leden van het koor, in gebruik genomen en in 1938 voorzien van een motor voor de luchttoevoer.

De Godslamp

Deze lamp ,die altijd brandt, is een teken van de blijvende aanwezigheid van de Heer in het Heilig Brood, dat in het tabernakel van het hoofdaltaar wordt bewaard, De lamp dateert uit 1896. In deze godslamp is de volgende Latijnse tekst gegraveerd: EX LUMINE TUO VIDEBIMUS LUMEN d.w.z. uit Uw licht zullen wij het Licht zien

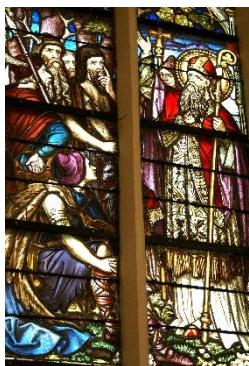
Het doopvont

Het doopvont achter in de kerk is afkomstig uit de kerk van de oude Pôle en in 1841 gemaakt door de Workumer koperslager Jan Bijvoets.

De glas-in-lood ramen rond het hoofdaltaar v.l.n.r.

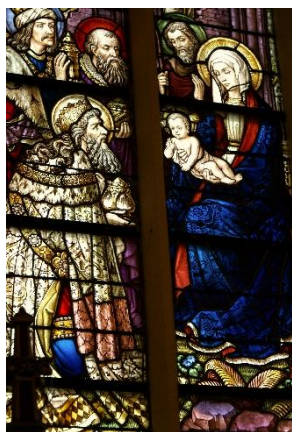
De ramen zijn gemaakt in het atelier van Carl Hertel uit Düsseldorf 1911

We zien: Bisschop Willibrord die een zittende vrouw zegent en gewapende mannen die toekijken.

en bisschop Willibrord die een kerk wijdt en het altaar bewierookt.

De drie koningen aanbidden de H. Maria met Kind en bieden geschenken aan: goud, wierook en mirre. Achter Maria staat Jozef. Het verhaal verwijst naar de Bijbeltekst van Johannes 3, 16

Nauwelijks zichtbaar, achter het altaar verborgen , zit het raam met het verhaal van de koningin van Sjeba. Zij is op bezoek bij de wijze koning Salomo.

De bisschop op deze ramen is de H. Bonifatius. Hij doopt nieuwe gelovigen.

Bonifatius wordt in 754 bij Dokkum vermoord

Zijaltaren

De ramen in het rechterzijaltaar zijn gewijd aan het leven van Jozef en Maria en laten taferelen zien uit het "dagelijks" leven van de H. Familie.

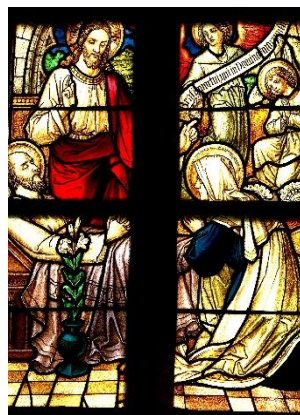

De verloving van Maria en Jozef

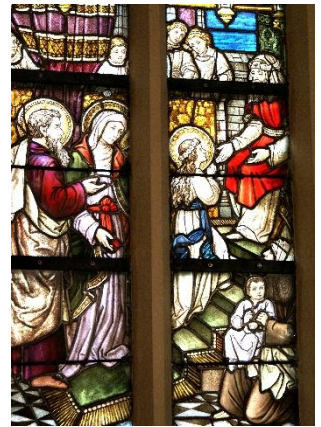
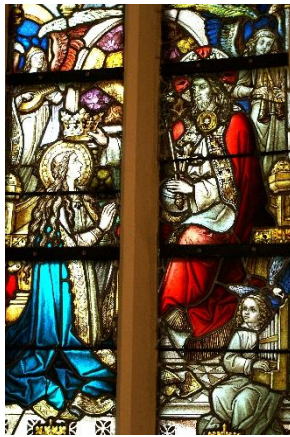
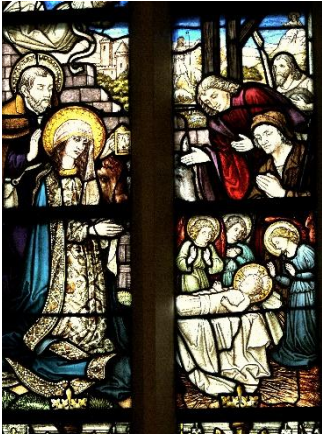

In de timmerwerk plaats van Jozef

Rondom het sterfbed van Jozef

De ramen boven het linker zijaltaar zijn verhalen uit het leven van de Maria.

De aanbidding van de herders bij de geboorte van Jezus.

De kroning van Maria.

De opdracht van Maria in de tempel.

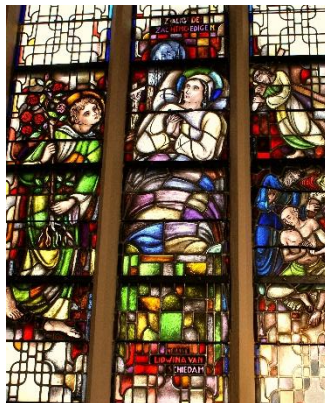
Zaligsprekingen

In het “schip” van de kerk zijn aan iedere zijde vier ramen te zien. Zij worden in de bijbel aangeduid als de Bergrede. (Math 5,1-12) Het gaat om acht levenslessen die Jezus zijn volgelingen wil leren. De zaligsprekingen zijn gekoppeld aan verhalen uit het leven van belangrijke heiligen. (Plaatsing 1931)

Zalig de armen van Geest

In dit tafereel legt de H. Franciscus (1182) ten overstaan van de bisschop van Assisi en zijn vader, zijn kleding af en doet afstand van het leven dat hij leidde.

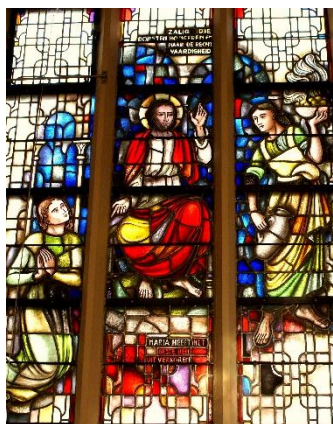
Zalig de zachtmoedige

Dit raam beschrijft het verhaal van de H. Lidwina van Schiedam, die 38 jaar, na een val op het ijs, aan haar bed gekluisterd was. In het raam is rechtsonder Job zichtbaar. Hij werd door God op de de proef gesteld

Zalig die wenen

Deze zaligspreking geldt niet voor alle treurende en niet voor elk verdriet. Wel voor het verdriet van Petrus: “En hij ging naar buiten en weende bitter.” Dit gebeurde nadat hij Jezus tot driemaal toe verloochend had. Het dienstmeisje op het raam wijst naar Petrus: “Heb ik hem niet eerder gezien”. Jezus blijft geboeid achter tussen de soldaten die hem gevangen houden.

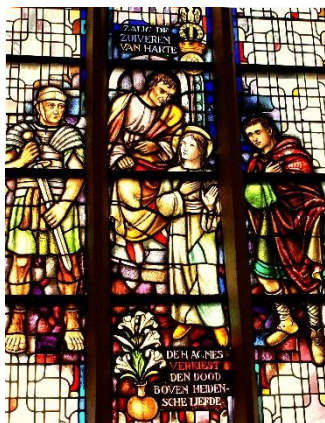
Zalig zij die dorsten en hongeren naar de rechtvaardigheid.

Rechtvaardigheid is een goddelijk recht. In het verhaal van het bezoek van Jezus aan Martha en Maria heeft Maria het beste deel.

Zalig de barmhartige

Zoals de H. Cunera die weldoende rondging en aan de armen geld uitdeelde. Hier is ze afgebeeld met de vrouw van Koning Radboud.

Zalig de zuiveren van harte

Zoals dat van de H. Agnes die niet wilde trouwen, maar haar leven aan Christus wilde wijden en daarom de marteldood verkoos. Wanneer men haar in het vuur werpt, doven de vlammen. Zij wordt uiteindelijk door het zwaard gedood.

Zalig de vreedzame

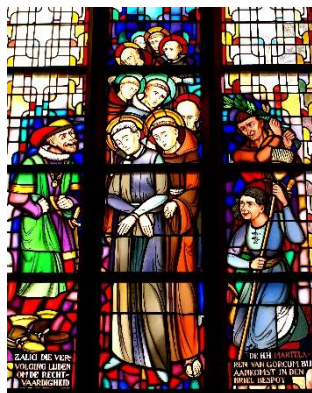
Deze zaligspreking wordt verbeeld door de H. Fredericus, pastoor van Hallum. Hij legt een ruzie bij en brengt vrede.

Deze Fredericus stichtte in 1163 de abdij Mariëngaard te Hallum.

Zalig zij die vervolging lijden om de rechtvaardigheid

De H. Martelaren van Gorkum worden in Den Brielle opgehangen. (1572) Zij geloofden in de tegenwoordigheid van Jezus in de Eucharistie en hielden daaraan vast.

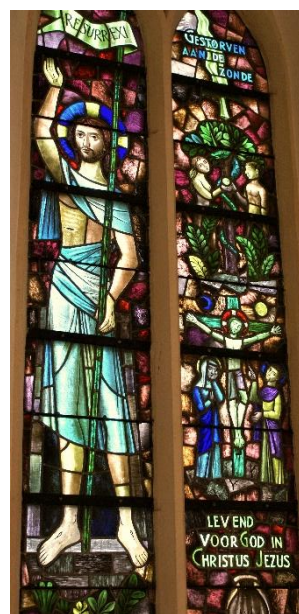
De ramen in de westgevel van de kerk

Links: De verschijning van de H. maagd Maria aan Bernadette Soubirous te Lourdes 1858

Rechts: Levend voor God in Christus Jezus. Op de afbeelding o.a. Adam en Eva bij de boom van goed en kwaad.

Beide ramen zijn gemaakt door van Louis Marche uit Beesel en werden in 1951 en 1957 in de kerk geplaatst

Maria van Altijd-durende bijstand

Op 11 november 1943 werd dit icoon geschonken door een familie uit de parochie. De pastoor wilde tijdens de bange oorlogsjaren de parochie bijzonder toewijden aan de H. Maria. Ook nu worden nog regelmatig kaarsen gebrand

De kruiswegstaties en het altaarstuk

De veertien kruiswegstaties en het altaarstuk achter in de kerk zijn geschilderd door Otto de Boer. Ze dateren uit 1852 en komen uit de kapel van de oude Pôle. Otto de Boer is geboren te Woudsend (1797) Zijn werk is herkenbaar aan de rechte neuslijn van zijn figuren.

Otto de Boer * 1797-1856 schilderde voor meerdere kerken de kruiswegstaties

Beelden in de kerk

Het Mariabeeld en het H. Hartbeeld

Deze beide beelden zijn gemaakt door Eugene de Fernelmont en in 1883 geschonken door Pastoor ten Bokum. Bij het Mariabeeld hoort een grote zilveren rozenkrans met een gouden kruisje.

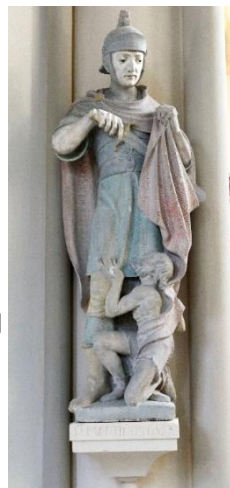
Het beeldje aan de orgel-tribune stelt de H. Maria voor en is afkomstig uit de oude kerk op de Pôle. Het houten beeldje is gemaakt in 1709

H. Antonius van Padua, patroon-heilige van onze parochie. Het beeld komt uit België en heeft t.g.v. de fusie in 2014 een vaste plaats gekregen in onze kerk.

Martinus van Reahûs
(eikenhout) uit 1560
Het is het oudste kunstvoorwerp in onze kerk.

Martinusbeeld
Leo Nicolaas
Jungblut te
Utrecht.
(1945)

Op meerdere plekken zijn nog fraaie ornamenten aanwezig. Wij wijzen u op de bidstoel en de oude communiebanken, de torenopbouw van het altaar en het houtsnijwerk aan de preekstoel.

En zo was het vroeger

Reahûs 1910